

Din Bihor:

Patimile s'au deslanțit cu o forță elementară și s'au făcut stăpâne peste conștiința omenească. Rușinoase și umilite s'au retras în umbrele inconștientului „egalitatea, libertatea și frățietatea unguerească”. Apostolii mincinoși ai acestor concepții etice: arăndașii pântecoși, cu obrazii rumeni de atâta sănătate și cu pungile umflate de băncuțe svântate, fură goiți de păcatele lor negre. Voința colectivă a fostei monarhii s'a desicat în voințe individuale divergente pentru că mișcarea, care o cimentase, fu prea încornorată, prea evidentă. Nouă, oficerilor români, ni s'a impus categoric datorința grea, de a converti vectorii răleși ai voinței individuale într-o rezultantă puternică a voinței obștești. De data asta mănunchiul țesta de voințe paralele e legat cu verigele de oțel ale dragostei de neam, limbă și moșie.

Călăuziți de datorință aceasta, oficerii coman-dei gardei naționale din Bihor au cutreerat toate satele românești și cu u dar oratoric insuflat de vremurile aceste istorice înmugurit în sufletele țărănilor ideile nouă lămrite în focul mondial de patru ani. Cuvintele locale de-o pricepere firească și scaldate într'onimă caldă de român au îndreptat voințele divergente spre idealul nostru măret: unitatea politică a tuturor Românilor. Pe urma glăsuirei lor se nclgară în comune cete falnice de gardiști însuflețiți și bătrâni înțelepțiți de greul vieții s'adunaseră în sfaturi comunale reprezentând noua direcție a voinței obștești.

În cercul Tinței, acțiunea oficerilor Loc. Neș, Al. S. Pelle, Subloc. P. Srb; P. Lunca și N. Costa a fost secundată de munca și sprijinul desinteresat al intelectualilor noștri din Tinca: Dr. Ilie, președintele sfatului național român din Tinca, și Dr. Pinția. Rezultatul mincei febrile este îmbucurător. Pe casa comuna în cele mai multe sate flutură steag românesc. Cel mai frumos praznic al Românilor d'acici e sfințirea de steag. La sărbătoarea aceasta națională aleargă râuri-râuri de poperi din toate satele cercului, împănate a fost sfințirea din com. a Gurbești. Tăbăcile zurgălăi și împinglică.

capetele în irinoase... de sfințire... tare plină de emoțiune ne descrie cu colori moho-rite viața de împilați și obidiți. Lumina ochilor i-se învâle în perdea de lacrimi, glasul îi tremura și durerea lui sinceră se strecură și în sufletele credincioșilor. De Dr. Ilie în cadrele unui model de discurs ne zugrăvese trecutul și ne vrăjese înaintea altarului umbrei eroilor: Horia, Cloșei, Crișan și Iancu. În cuvinte fulgerătoare osândese tirania asupritorilor de până acum. Advocatul Il dr. Pinția tălcuiește în cuvinte bine tieluite în-sămănătoarea tricolorului. Loc. T. Neș, comandantul de secție, vorbește de sferintele mute de veacri ale poporului nostru. „Când suspinăm zice ni s'arată naluca urită și pălărie cu peana de cocoș. Dar giulgiul de zăoadă de pe munții Tio-lului și valurile tuți ale Isonzului nu s'au înroșit înzadar de sânge românesc; nu s'au sfărâmat pe nimicie piepturi de voinic în copitele cailor căă-cestii”. Prin botezul al doilea de sânge ne-am mântuit de blăstămul geu, ce ne apăsa de va-curi”. Terminând vorbirea i-a jurat pe steag pe cei de față. La încheiere s'a cântat imnul național. Melodia isvorită din ste de piepturi se îmbră-țoșă dulce cu fumul de tămăc, ce plutia în bis-rică. Afara largul firii împlură fulgi de zăpadă flori de teiu scuturate de Geniul bun al neamului românesc. Ens.

Ființa Legiunilor și a Gardelor.

Conștiința de cauză și iubirea reciprocă să fie chiagul, în care se stărnicește noua armată.

Hotărât „Dienstrăglămanul” a căzut. Proclama și șirata ținuire de paagrafi, pe care s'a statornicit înjghebarea și dănuirea faloasei armate austriace, nu mai există. La sfâșiat în mii de zdrențe năpraznica oră a celor torturați de moarte în că-tușile militarizantului.

șit până și militarismul prusiac, cel și temeliale universului. E clară și o nu există nimeni între noi, care să

voinței sale în lan... din... și cei din urmă... mai poartă voinic dispune asupra morții și vieții lui... e înși soldați, o armată in-terea unei ordini și pentru in-ostriu sfânt. Cum să ne-o în-

cred că în începând să ne... stele scilpitoare și străduin-tele „Dienstrăglămanului”. Din... „străglămanul” rigid, brutal și fără îndurare... și iubire parintească în raportul din... și cel ce are să execute poruncile. În peste toate, prin trezirea conștiinței de cauză, însuflețire nemărginită pentru idealul nostru al tuturor, e lor de-un neam și de-o lege. În vederea acestui ideal, cred, că nu ne-ar strica să ne transpunem în greul și întunerecul acelor vremi... a dat cetelor de voinici să se silahrească în adâncii codrilor, pentru a lupta cu succes contra puhoiului de... venetici. Exemplul haiducilor „am văzut repe... se și în zecele noastre la bantele comitacilor... bi, cari au fost groaza barbarilor cari au căl... în picioare ani de rândul libertatea sârmanei Sârba și a și mai sârmanilor Munți Negri.

Despre oameni și material.

Oamenii scăpați din armata austriacă ne oferă o bogată și variată colecție, astfel putem face o largă selecționare la recrutarea Gardelor și a legiunilor. Poate că leașa bină, pelângă care e dată și posibilitatea să servească aproape de vetrile familiare, îndeamnă pe mulți să se anunte din nou la serviciul militar. Să li se explice, că în primul rând numai aceia se primesc, cari simțese aplicare pentru cariera militară. Apoi, ca selecționarea să fie mai cu efect, să li se pună...

... sunt set... se bire în primele săptămâni dispăreau armele, iar muniția... erau țara roșu... cu o ascundeau. Tocmai de aceea armele și muniția trebuie păstrate în magazinul de mână și numai acela și atunci capătă armă și muniție, când intră în serviciu, iar la retragere trebuie adunate și fiecare are să dea seama de fiecare cartuș ce lipsește. E o munca grea și migaloasă aceasta, însă dacă nu o îndeplinim cu conștiința recerită, ne trezim că cu vremea ne dispar armele, ori că rămânem cu arme putne și total fără muniție. Tr. Mager.

Din Maramureș.

Glasul vremii a trezit și Maramureșul la vată națională. Nepoții lui Dragos și Bogdan nu au uitat tradițiile scumpe și s'au pus pe lucru ca să mearse vechia lor moșie cu România mamă dulce.

În 14 Nov. s'a constituit sfatul național cercial al districtelor Iza-Vișau. În 22 Nov. s'a constituit sfatul național comitatens în Sighetul-Marmăției. De față au fost 6000 popor și 300 intelectuali. Poporul însuflețit până la paroxism a pretins „Unirea cu România”, deviza era „mai bine murim până la unul decât să ne stăpânească unguțul”. Alegerile delegaților pentru Alba-Iulia erau mai bine cercetate, ca alegerile cele mai agitate de deputat, 25 de delegați au votat rezoluția din Alba-Iulia.

Cu sutele se nase urmașii lui Cârtau, țărani însuflețiti, cari cu scrisori și apeluri cutreeră satele Maramureșului, ca să vestiască dreptatea și zorile libertății. Mai ales Săpânta se întrece în apostolat cu cele mai destepte comune ale românismului. Motorul e idealul național vezi bine cum Săpânta e la granița românismului e o temere să nu-i uităm cumva în valurile unguerești ori rusești.

Nu fraților Sepințeni, nu vă vom uita, voi veți fi bravii păzitori ai hotarelor neamului. Azi fiecare comună își are sfatul său național, steagul său, tricolorul e cel mai scump de „Hora Unirei” și „Desteaptă-te Române” sunt cântările cele mai scumpe și deșteptătoare ale noastre. Di Alexandru Anderco Cuza cu dorul

... du-ata... a răbăsat...

... prezent avocat, care a avut nespusa bucurie să... ca să participe la marea adunare națională de Alba-Iulia, căci acolo — prin decretarea unirei tuturor Românilor și prin decisele aduse de marele sfat... chiar în palatul Justiției — „regele muntilor”... imit adevărata satisfacție pentru atacul brutal al... orului descereerat...

E timpul faptelor.

— Către preoți și învățători. —

Ca un vis urit a trecut vremea asupririlor grele de purtat. O mie de ani e lumea vreme, și astimpul acesta noi am purtat lupta de... o luptă plină de însuflețire apărând cu la pătie idealurile noastre sfinte. În cele mai multe cazuri însă răpânând numai cu însuflețire... căci ajungăm pe terenul faptelor —... firipăm și... ceva lucru bun — venia... rășmaș... cu bomba urită a ideii de stat și toate ne prăbusia lucrarea.

Însă, mă rog, să nu se creadă, că dușmanii noștri azi au amuțit total. Ei nu dorm, ci lucrează cu aceleași arme vechi. În învălmășala cea mare de azi observăm cu toții cum pun ei la cale un curent nou de propagandă: curentul mistificărilor. Este aceasta arma celor desperați, cari întortochiază cuvintele bune și povătuitorii a conducătorilor noștri, liniștindu-și astfel conștiința lor speriată.

Ei se organizează, agită, dau din mâni și picioare, aci se întristează, aci se mângăie. Ne vorbim marea cu sarea. Într'adevăr ne miră, dar... cu... ca să nu... așa de... un popor sărac, dar de ome-

... și pentru... soarele dreptății, avem să privim cu toată încrederea în fata acestui soare dătător de viață.

Dacă până acum noi preoții, învățătorii și teți cărturarii poporului au știut să fim la înălțimea chemării noastre sfinte, azi cu mult mai vârtos se cerc dela noi să laminăm, să îndreptăm și să povătuim popoul arătându-i, care e calea cea bună. Timpul fazelor a trecut, suntem deja pe calea faptelor. Să vorbească deci faptele noastre. Să ne organizăm pe toată linia, să servăm cu toții buna ordine, și astfel să dovedească faptele noastre, că desi am fost în-cățărăți ani de-arăniș, acum ajungem la lumina libertății știm să prăcim acest tezaur scump.

Era mai demult la onoarele din Etiopia un obicei foarte interesant și anume: În fiecare an odată se stingea focul din fiecare vatră și sub pedeapsă de moarte era strict oprit a se aprinde de aiurea, fără numai din schinteia a-măna împăratului lor.

Implarea aceasta veche și ne îndemne ca sufletele noastre a tuturor Românilor să pretutindenți să fie călăuzite de acelaș foc al dragostei de neam, ce a prins schinteia falnică din mâinile: Marei Sfate Național Român și cu toții să-i stăm într'ăutor colucrând unite spre înfăptuirea unui viitor mai mare și mai norocos pentru neamul nostru românesc.

e deci și la... „Cura și... voie de fr... — pentru că aceste — cântecul nostru — „Românul te are... iar în fine să nu se uite, că numele cu arme — vii tuși... bi române

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cronica zilei.

În Germania turburările continuă. Soldații și muncitorii — toți din grupul Spartacus — au ținut adunări. De acolo au trecut la ziarul Vorwärts, declarându-l de proprietatea lor. Marinarii sunt încă tot înarmați și țin ocupate edificiile Curtii împărătești.

Se destramă și partidul Károlyi.

Procesul de destrămare din guvernul maghiar republican trece pe încetul și asupra singuraticelor partide. Șirul s'a început cu partidul ministrului președinte Károlyi. S'a desfășurat în două grupări; una o formează cei cari vor să-l urmeze pe Károlyi în orice împrejurări, cel de al doilea are în frunte pe foștii miniștri Lovászy și Bartha, cărora probabil li-se va atașa și contele Battyányi.

Károlyi își pierde mereu marea popularitate ce-o avea în republica maghiară. Însuș a declarat unui ziarist maghiar: E pe sfârșite și popularitatea mea....

Trupele sârbești vor să ocupe Nagykanizsa.

Comandantul trupelor jugo-slave, cari înaintează în Muraköz, au anunțat primarului din Nagykanizsa (cot. Zala), că trupe sârbești vor ocupa orașelul și populația să nu opună rezistență.

Aviz.

pentru începerea cursurilor la prima școală ardeleană de stenografie românească în Sibiu.

Cu ocazia adunării naționale dela Alba-Iulia, unde subsemnatul am funcționat singur ca stenograf român, mi s'a cerut din multe părți, să deschid o școală de stenografie românească. În urmare îmi iau voie a comunica tuturor intelectualiștilor noștri, cari înțeleg necesitatea și folosul stenografiei, și în special ale stenografiei românești, să voi începe un ciclu complet de prelegeri de stenografie românească la 22 Ianuarie 1919 n. în Sibiu, sub egida și controlul Asociației. Grupând participanți, resp. participante în grupe după gradul studiilor absolvite, intenționez a face instrucția în mod paralel pentru trei grupe astfel, ca fiecare grupă să fie ocupată în câte două zile pe săptămână și anume dela 3—5 ore p. m.

Cursul întreg va ținea trei luni, cu observarea că participanții, cari din cauze neprevăzute ar fi siliți să întrerupă cursul, resp. nu ar fi destul de bine pregătiți pentru a putea corespunde cerințelor de examen la încheierea celor trei luni, se vor admite fără taxă deosebită la continuarea instrucției în proximitate de alte trei luni.

Examenul de încheiere este obligator pentru toți participanții fără deosebire și se va ține sub controlul unui juriu de examinare, care va fi chemat să verifice: a) alegerea textului de dictat la examen astfel, ca participanților să le fie absolut necunoscut, b) manuirea sistemului cu o înțeleasă de 120 silabe la minută, dictate fluent în curs de 20 minute, c) transcrierea imediată a stenografiei scrise de altă mână, d) confrontarea transcrierii cu textul dictat.

Cei ce doresc a participa la acest curs, sunt rugați să se anunțe la subsemnatul cel mai târziu până la 16 Ianuarie n. 1919. Taxa este de cor. 120 pentru fiecare participant fără deosebire și trebuie plătită întreaga anticipativ. Pentru formarea unei garde de stenografi români de încredere, dar și cu considerarea la viitorul școlii și al reuniunii noastre de stenografie, ce o proiectăm, condițiile nu pot fi mai ușoare, dar nici mai grele. La popoarele civilizate și libere stenografia e o armă de cultură națională foarte răspândită și noi în special avem datorința să cultivăm o stenografie românească bună.

Sibiu, la 6 Decembrie 1918.

Vasile Vlăduț,

funcț. sup. la „Banc. General de Agrarare”

Văzut:

Andrei Bărcășanu m. p.
prezidentul Asociației.

INFORMAȚIUNI.

Cârtec.

Ninge ca 'n povști... departe
S'aud clopote-arar
Și-mi revine 'n suflet tainic
O melancolie iar.

Nu gândind la ieale
Și iluzii ce-ar pierdnt,
Nici torcând în suflet firul
Visurilor din 'ceac.

Ci privind cum s' distrează
Tortul fulgiloide nea
M'am gândit cunor să-mi ningă
În curând și tuntea mea.

Se duc povești șcântece și visuri,
Iubiri, dorințivieată și avânt
Și toate trec pe-ripa tinereții
Din câte suntrumoase pe pământ.

Rămân a noastrăsuflete zdrobite,
Rămâne pieptul gol și pustii,
Așa cum sfâșiatde vânturi toamna
Rămâne codri trist și desfrunzit.

T. Murășanu.

Clujul. Cu prilejul ocupării Clujului de armata română, *Glasul Ardealului*, noul ziar din Brașov face următoarele reflexii:

Clujule blestemat! La catedrele școlilor tale am văzut pedagogi cu sufletul aprins de ură față de elevul român, sărac, timid și diligent. În cazarmele tale am cunoscut pe strajă-mesterul, având vecinic pe buze injuriile cele mai urite la auzul unui cuvânt dulce românesc. În oficiile tale am întâlnit pe argisiiți funcționari, cari rezolvaș cauza bieiului țaran român după măsura, în care acesta vorbea limba maghiară. În reduta ta a triumfat justiția maghiară față de fruntașii noștri, cari ceruseră dreptate dela împăratul. În tribunalele tale militare s'a salvat ideea de stat național și integritatea lui prin osândirea atâtor mi de Români răsciniți în anii doi din urmă.

Singur din Brașov câte sulele nevinovate ai torturat, smeule din Cluj, vecinic setos după jertfa de valah! Lacrimile lor azi sunt picuri de păcură fierbinte pe sufletele judecătorilor tăi!

Clujule, deschide-ți iar largi acaia portie palatelor tale, cum le deschiseseși nu de mult pe cele ale temnițelor tale, căci iar îți vin multe sute de oaspeți valahi! Dar mai întâi scurgeți din vinele tale tot veninul, căci oaspeții încă sunt prieteni ai ideii de stat național — și român și maghiar!

† **Ersilia Fofiu.** La 24 Dec. a răposat în Che-rechiu Ersilia Fofiu, soție de preot, în etate de 42 ani.

Cine știe despre Ibrahîm Davidoi împărțit pe pe front la I. hgye. I. zlj. 2 század, tábort posta nr. 417, să scrie dlui *Davidoi Moise*, Szilágyváralja p. u. Puszta Kalán.

Aviz. Secția propagandei naționale s-a îngrijit, ca să apară în curând Colecția de cântece naționale, azi de mare trebuință pentru fiecare comună românească. Publicația se face în broșuri separate: 1. Cântece naționale pentru 2 voci, (școlari) prețul cor. 6. 2) Cântece naționale pentru cor de bărbați. Prețul cor. 10. 3) Cântece naționale pentru cor mixt. Prețul cor. 12. Chețuilele cu posta e subînțeleasă în preț. Broșurile sunt în lucrare și apar în termen de 2—3 săptămâni. Fiecare comună română să grăbească a le comanda fără întârziere, trimițând prețul pe adresa: Dr. Ioan Suciu, Sibiu strada Cisnădiei nr. 4, etaj I. nr. 46. Venitul curat al acestei întreprinderi este menit pentru augmentarea „Fondului pentru propaganda românească”. — Secția propagandei naționale.

Organele de publicitate naționale sunt toate rugate a publica gratuit acest aviz în 10 numeri consecutivi. — S. P. N.

Joffe va merge la București. Primim știrea, că mareșalul Joffe zilele aceste va sosi în Salonic, și de acolo — prin Sofia — va merge la București.

Masaryk cercetează pe Slovaci. Președintele Masaryk, cu suită mare, face prăvătirile ca să cerceteze comunele comitatelor slovace.

Nimții bucurăși de internare. Ziarul german B. Z. am Mittag din Berlin anunța din isvor sigur, că între vasele, cari trebuiesc extradate Englezilor este și submarinul U 9 de sub comanda lui Weddigen. Dar admiralul englez, Betty, în considerarea bravurei făcute de acest submarin și a morții eroice a comandantului Weddigen, a renunțat la extradarea submarinului. Și totuși și submarinul acesta a fost pre-dat Englezilor, pentru că marinarii n'au vrut să piardă cele 500 de mărci pe cari le-au primit marinarii, cari, conform condițiilor de armistițiu, au dus în apele engleze vapoarele și submarinele — Ce-a mai rămas din vechiul patriotism german?

x Primim pentru reparație șușoni de gună și de postav **Zimmermann**, prăvălie de jucării Piața Libertății nr. 21 (Szabadság-tér 21.)

x Se caută un notar român pentru comuna Dranț Dorozslófalva). Cercul Târnova.

x Căprioare se pot cumpăra dela **Otto Hoffmann**, comersant de delicatose, Arad, Piața Libertății.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

INAINȚAREA ARMATEI ROMÂNE.

Generalul Berthelot, care Duminecă la 29 Dec. st. n. va fi oaspele Românilor din Arad, a adus telefonice la cunoștința comisiei maghiare de armistițiu, că dsa a dat ordin comandantului suprem al armatelor române, să treacă fără amânare linia demarcațională pe toată întinderea ei și să ocupe cât mai în grabă următoarele orașe: Sighetul Marmareș, Naghita, Garamare, Sarmar, Odena-mare, Dej, Aradul, Clujul, Maria-Kadma.

Trupele franceze, destinate pentru susținerea ordinii și pentru executarea condițiilor de armistițiu, în Banat se sporesc în mod îmbucurător. Frați Români din Tara Ungurească și frați maghiari, încurajați va suna și pentru voi ora desăvârșitei eliberări.

București, 27 Dec. Maj. Sa regina Maria a trimis doamnei Maria Urzică, președinta reuniunii femeilor române din Alba-Iulia, următoarea telegramă:

Vă mulțumesc din inimă pentru cuvintele de devotament ce mi-ați exprimat cu atâta căldură. Sunt convinsă că voi găsi în sufletele dvoastră patriotice colaborare pentru scumpa noastră țară. (A. T. D.)

Sibiu, 27 Dec. — Consiliul național român din Hunedoara a secestrat pe linia Piski 40 vagoane de fier brut destinat pentru fabrica de mine Weisz Manfred din Budapesta. E caracteristic, că în vreme ce guvernul ungar seduce lumea cu fraze pacifiste fabrica Weisz continuă să pregătească material de războiu. (A. T. Dacia.)

Cluj, 27 Dec. Insufletea cu care a fost primită armata română sub conducerea generalului Neutke în Cluj nu se poate descrie. Pe stradă au fost îmbrățișări, sărutări și lacrimi de bucurie curgeau din ochii tuturor.

Sibiu, 27 Dec. Astăzi a sosit aici întreg materialul unei anchete anume inițiate pentru a afla adevărul despre adunarea săcuiașcă din Cluj. S'a constatat că la adunare au fost de față abia 3 mi de Unguri, toți din Cluj. Și nu se poate amona învinuiri că gardele nat. române ori autoritățile militare române ar fi pus piedeci pentru participanți. **Adunarea săcuiașcă de Duminecă a fost interpretare particulară a bietului Apáthy**, cărui i-a succes să aducă și pe doi socialiști de origine români: Ștengar și Avramescu, dar acești socialiști nu fac parte din socialismul român, ci din agenții guvernului ungar. (A. T. D.)

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea
Editor responsabil: Aurel Rusu.

Prețul unui exemplar 30 fileri.

național... a deschis șirul no-

Asa în... a băgat

Ovrei... în decis că merg cu

... M. românească alături Românilor.

... sunt desperiți,

... cu coafne

... Guvernul pentru ro-

... și lucră prin ape-

... și promisiuni să aprindă

... crezând că pe calea acea-

... A sistat plățile

... a redus numărul jan-

... să fie fără sabie.

... atunci când

... și pregătesc res-

... (mai există

... se numește mai nou

... pe seama

... la carul nostru

... Românilor

... idealului nostru na-

... program al „conducă-

... obraznici cocoțați

... Cății

... a ideei naționale ru-

... evoluție ce

... Galiția.

... ne eliberăm

... românești cari

... în arena influinței ungurești

... asigurăm munții și

... în stăpânire

... neamul. În urma fa-

... să împartă unui ruși

... pe moșia ro-

... drepturi, căroră însă le

... Chestia graniței

... fără consultarea sfat-

... Maramureș. Cei chemați

... de lipsă cât mai grab-

... Maramureșului, restabilirea lega-

... și bolșevichismul

... bat la poartă. Să vină

... li așteptăm. **Coresp.**

Trupele române în Brad.

40 km. în goana nebună a cailor, pe drumu-

... trista stăpânire un-

... noi hălmăgenii la pri-

... în Brad.

...

E ora târzie a prânzului când sala mare a restaurantului „Coroană”, se tixeste de jubilanți, așezându-se la mesele bogat încărcate. Primul poez al ridicat maorul Visenescu în cinstea suveranilor români, conducătorii singuri ai întregului popor românesc, care s'a pierdut în urale nesfârșite.

Induioșător a fost al doilea toast al dlui maior: „Am plecat în războiul nostru cu arme multe, ci cu suflet mult și sufletula biruit. Dintre numeroșii canatazi dela reg. 10 de vânători, cu care am pornit la luptă, am mai rămas azi patru în viață. Scompții mei prieteni putrezesc în liniște, risipiți prin pasurile Carpaților, i-am văzut prăbușindu-se unul cât unul la Predeal și Oituz, de unde și după moarte, cu ochi sticloși priveau par'că spre bogata ară a Bârssei și platurile murășene.

După banchet s'a făcut vizita la băile de aur a societății nemțești, punându-se sub sequestru bogatul material de aur al cestora.

Implinindu-și astfel misiunea, detașamentul armatei române, s'a reîntors încă în noaptea zilei aceleia la Deva, de unde plecaseră în zorii zilei. **M.**

Invățătură...

Dintre multele acte arbitare câte s'au săvârșit împotriva poporului român, dela instituirea guvernului republican maghiar trebuie să amintim și separat inzulța, ce s'a adu steagului Consiliului Național Român din Oradea mare și Bihor.

Să notăm înainte de toate, că de când a devenit actuală chestia arborării tricolorului nostru pe edificiile publice, Maghiarii au manifestat dintru'nceput o atitudine dușmănoasă, iar declarația subprefectului Fráter, că adică dsa „a lucrat zeci de ani cu credință pentru interesele comitatului, dar acum nu poate adera la o propunere care este potrivnică convingerilor sale”, (arborarea tricolorului românesc), declarația aceasta este o declarație tipică, în care se sintetizează, fără îndoială, nu numai convingerea autorităților, ci și cea a opiniei publice maghiare.

Tricolorul românesc a fost arborat în mijlocirea prefectului-comisar Dr. Agoston, abia la 30 Nov. a. c. Și ce s'a întâmplat? Presa maghiară locală s'a alarmat la moment, par'că o mare nenorocire ar amenința țara. „Uj Nagyvárad” raportează cu adevărată consternare despre arborarea tricolorului românesc și publică un pretins interviu cu protonotarul comitatului, care cuprinde între altele și amenințarea că, dacă autoritățile să și poartă astăzi pasiv în fața acestui act de violență, răfuiala nu va fi uitată la timpul său.

Articolul acesta a apărut la orele 6 d. a. și, trei ceasuri în urmă, tricolorul a și fost distrus și îndepărtat, nu se știe de cine...

Firește, C. N. R. a luat îndată măsurile de lipsă, pentru cercetarea faptului și pentru a i-se da garanță față de asemenea insulte în viitor.

Azănuntele afacerii nu impoartă, din actul acesta însă și din multe alte acte similare se desprinde un adevăr, o învățătură, pe care trebuie s'o reținem. Și aceasta este, că *cu toate declarațiunile patetice de intrărire și egală îndreptărire ale guvernului republican maghiar, atât opinia publică maghiară, cât și autoritățile maghiare se conduc astăzi lătă de națiunile nemaghiare, îndeosebi față de națiunea română, de acelaș spirit de soviniș și de intoleranță, ca și în trecut.*

Și acest adevăr trebuie să-l accentuăm în special înaintea dlui Jázsi și a partizanilor dsale, cari în fața tendinței, pe care ne-a adus-o evoluția vremurilor istorice, — că adică fiecare națiune să se constituie ca individualitate politică de sine stătătoare —, susțin mereu necesitatea de a conserva hotarele suprazise istorice ale acestei țări, nu numai în urma unei preținse comunități de interese, ce le-am avea noi națiunile conlocuitoare, ci și în temeiul unui argument etno-psihologic, că adică poporul maghiar va fi capabil să considere cândva poporul român, — care sute de ani a fost declarat în această țară de popor numai tolerat, care și afară de aceasta a fost vesnic disprețuit, batjocorit și supus regimului de desnaționalizare, răzimat pe sulilele jandarmilor, — de un popor egal îndreptățit, pe care acum e gata să-l strângă la piept cu dragoste frățeseă!!!...

Dr. Victor Andru.

Generalul Berthelot în Arad.

Duminecă dimineața Aradul va avea un oaspe disins, pe generalul francez Berthelot. Cine nu cunoaște acest nume de când ententa l-a incredințat cu marea expediție militară în Orient? Sunt câteva săptămâni de când generalul Berthelot a trecut Dunărea cu o armată mare și și-a așezat cartierul general în capitala română.

Ententa a fost convinsă că numai cu arma poate fi delăturat hoșul ce domnește aici în Orient după prăbușirea Rusiei, după stăpânirea plină de teroare a armelor germane și după ce bolșevismul rusesc amenință pretutindeni ordinea publică. Multele probleme orientice numai printr'o intervenție cu forța pot afla o deslegare norocoasă.

De când Berthelot este la București, în numeroase rânduri și-a exprimat afecțiunea față de cauza românească întreagă.

Acum marele general este oaspetele nostru. Intențiunile și caracterul oficial al misiunii sale le vom afla când l-om întimpina aici. Deocamdată este o datorie românească să-i facem o primire cum se cuvine unui trimis al Franței, unui aliat care ne poartă cel mai mare interes și dă toată atenția cauzei noastre mari.

Generalul Berthelot sosește la Arad Duminecă dimineața la orele 8 cu tren special dinspre Seghedin. Va petrece în Arad 5 ore, adică până la 1 d. a. și probabil că va petrece tot timpul în gara Aradului. În sulța se află 5 ofițeri înalți, 10 soldați și 20 de alte persoane atașate, funcționari de-ai căilor ferate române.

Trenul special al generalului Berthelot a plecat ieri dimineață, Joi, din Orșova și era să ajungă la orele 6 în Timișoara, dar la Caransebeș și Lugoj i s'au făcut primiri impozante din partea Românilor. În cele două gări s'a adunat public imens românesc care a făcut ovații popoului general, bărbații noștri conducători au ținut discursuri. Ba în gara Lugojului corul măestrului Vidu a delectat pe oaspetele rar cu multe cântări românești. Generalul Berthelot a fost viu impresionat de aceste manifestări călduroase ale unui popor care face parte din aceeaș rasă cu poporul francez, — sângele apă nu se face!, și a renunțat la programul său strict de călătorie. În gara Timișoara a sosit trenul generalului Berthelot abia la orele 10 seara, când gara era închisă de Sârbi și publicul silit să se imprăștie. Peste noapte Berthelot a dormit în trenul său din gară.

Deja de aseară generalul Berthelot a trimis vorbă că va primi azi dimineață delegațiunile românești. Așa s'a și întâmplat. Azi dimineață s'au prezintat la Berthelot dd. dr. Aurel Cosma, dr. Adam, dr. Georgevici, dr. Leucuța și protopopul Ioan Oprea. Avem știri că generalul Berthelot s'a lăsat informat de situațiunea precară a Românilor bănățeni de când cu dominația de teroare sârbească.

Curierul nostru special a văzut în gara Timișoara și pe P. S. Sa episcopul I. I. Papp al Aradului înțepinându-se cu șeful statului maior francez. După toată verosimilitatea P. S. Sa a făcut intervenție pentru eliberarea Românilor deținuți de Sârbi

Românii din Arad și jur vor ști să întimpine după cuviință pe marele general și prieten al neamului nostru — Berthelot.

Un refugiat Bănățean sosit azi dela Orșova ne comunică următoarele:

Berthelot generalul francez plecând la 25 c. n. din București peste Craiova — Turnu-Severin conform meritului său (de eliberator) voiam să-i facem o primire grandioasă începând dela poarta Bănățului, dela Orșova; însă toate pregătirile noastre au fost zădărnice din partea comandamentului armatei de ocupație sârbă. Inzadar am garantat pe lângă responsabilitate, că pregătirile noastre nu vor periclita ordinea sau interesele lor; poporul cu toți ai lui a fost respins brutal dela fivoarea primirei așa că Orșova—Mehadia nu au putut nici să-și șoptească sugestiunile cordiale înaintea marelui general. Dela Jablanita încoace — îndeosebi Caransebeș și Lugoj — mai bine a putut respira inima românească, pentrucă poporul nostru a apărut în număr considerabil.

La Timișoara toate porțile de intrare și eșire au fost închise de sentinelele sârbe, așa încât și aceia cari am rășbit prin protecția unui oficer să pătrundă în restaurant, de-acolo n'au putut să se miște.

Ne-am bucura, dacă d. general ar ști toate acestea... dar ar ști terorizarea și condamnarea noastră teribilă la mutism.

Un refugiat bănățean,